รายงานการประชุม
การฝึกอบรมแผนพัฒนาบุคลากร รอบ ๒/๒๕๖๒ สำหรับข้าราชการและพนักงานราชการ
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม
ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๗.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม
****

ผู้มาประชุม

๑. นายสมชาย อนันตจารุตระกูล	ปศุสัตว์จังหวัดนครพนม (ประธาน)
๒. นายประกิจ ศรีใสย์	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ
๓. นายพิพรรธพงศ์ พูดเพราะ	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ
๔. นายนิสสัย ศรีจันทร์	ปศุสัตว์อำเภอ (สัตวแพทย์อาวุโส)
๕. นายประยงค์ กอมณี	ปศุสัตว์อำเภอ (สัตวแพทย์อาวุโส)
๖. นายปิติ พรรณุวงษ์	ปศุสัตว์อำเภอวังยาง รักษาราชการแทนปศุสัตว์อำเภอเรณูนคร
๗. นายอนุรักษ์ กองไชย	ปศุสัตว์อำเภอ (สัตวแพทย์อาวุโส)
๘. นายนพคุณ คล้ายพันธ์	ปศุสัตว์อำเภอ (สัตวแพทย์อาวุโส)
๙. นายสามารถ ดาวเศรษฐ์	ปศุสัตว์อำเภอ (สัตวแพทย์อาวุโส)
๑๐. นายขรรค์ชัย ช่วงชัย	ปศุสัตว์อำเภอ (สัตวแพทย์อาวุโส)
๑๑. นายอรรถพล อัครจันทร์	ปศุสัตว์อำเภอ (นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการ)
๑๒. นายสุพจน์ บุญรัตน์	สัตวแพทย์ชำนาญงาน
๑๓. นางสาวนงนุช งอยผาลา	ปศุสัตว์อำเภอ (นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการ)
๑๔. นายภพพล ประเสริฐสังข์	นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ
๑๕. นายโกศิลป์ แสนฝ่าย	เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน
๑๗. นางสาวหฤทัย รุ่งเรือง	นายสัตวแพทย์ชำนาญการ
๑๘. นายพัลลภ นุโพธิ์	สัตวแพทย์ชำนาญงาน
๑๙. นายศรายุทธ ดอนต้อ	นายสัตวแพทย์ชำนาญการ
๒๐. นางสาวณัชชา มารศรี	นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ
๒๑. นางพรรณธิดา แก้วสุริยา	นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ
๒๒. นายประภาส โยธรรม	จพง.สัตวบาลชำนาญงาน รักษาราชการแทนปศุสัตว์อำเภอธาตุพนม
๒๓. นายวสิษฐ์ เหลื่อมเภา	สัตวแพทย์ชำนาญงาน
๒๔. นายยิ่ง เปาริสาร	สัตวแพทย์ชำนาญงาน
๒๕. นายประหยัด ศรีโคตร	นายสัตวแพทย์ชำนาญการ
๒๖. นายมงคล สุ่ยวงษ์	เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน
๒๗. นายสถิตย์ พวงศรี	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๒๘. นางสาวศินิทรา ปัณโคตร	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๒๙. นายปกรณ์ มีมูล	นักวิชาการสัตวบาล
๓๐. นายประสิทธิ์ชัย ปาลือชา	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๓๑. นายณัฐพล อุทัยวัฒน์	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๔. นายโอกาส โคทังคะ	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๓๒. น.ส.พิมลพรรณ สีหาบุตร	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๓๓. นายเจย์ษฎา อินอุเทน	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๓๔. นายเชาว์ ฉายบุญครอง	เจ้าพนักงานสัตวบาล
๓๕. นางกัลยา สุ่ยวงษ์	เจ้าพนักงานสัตวบาล

/๓๖. นายเปรมชัย...

๓๖. นายเปรมชัย ภูดีทิพย์ เจ้าพนักงานสัตวบาล
๓๗. นายอดิศักดิ์ ใจแก้ว เจ้าพนักงานสัตวบาล
๓๘. นายสุชิน วันนาพ่อ เจ้าพนักงานสัตวบาล

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายชัยวัฒน์ อุคำพันธ์ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์
๒. นางสาวชวลิดา มุกดาสนิท เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์
๓. นายนพรัตน์ ไชยยงค์ จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๔. นางสาววินิดา หลาบเงิน จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๕. นายปิ่นทอง ต้นศรี จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๖. นายพิทักษ์ ศรีมงคล จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๗. นายรัฐพล บุพโลม จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๘. นางสาวศุภลักษณ์ สารธิยากุล จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๙. นายประจักษ์ แสงประจักษ์ จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๑๐. นางสาวบุณยาพร ราดบุตร จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๑๑. นายวัชรา เนตรไลย์ จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๑๒. นางสาวเอี่ยมโฉม ธงยศ จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๑๓. นางสาวแสงจันทร์ ขรรศร จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๑๔. นางสาวศิริประภา โกษาแสง จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๑๕. นางสาววัลณิกา ตันปาน จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๑๖. นางสาวนารีรัตน์ มุลเมืองแสน จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๑๗. นายนิรุต สลับสี จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๑๘. นางสาวนิตยา คัณทักษ์ จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๑๙. นางสาวพรมณี ไชยกา จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๒๐. นางสาวรัตนาพร พรมกสิกร จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๒๑. นายสุรพงษ์ นันตรี จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๒๒. นายศิริพงษ์ เชื้อตาผุย จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๒๓. นางสาวศิรินาฏ แสนเมืองโคตร จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๒๔. นายปรีดา โคตรภูมี จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์
๒๕. นายจันทรไชย จันคำ จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๐๐ น.

เมื่อข้าราชการ พนักงานราชการ ในสังกัดสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม มาครบองค์ประชุม นายสมชาย อนันตจารุตระกูล ปศุสัตว์จังหวัดนครพนม เป็นประธานในที่ประชุม ได้นำข้าราชการสวดมนต์ไหว้พระ กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังต่อไปนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่อง ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธาน ตามที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม ได้ประชุมชี้แจงการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร รอบ ๒/๒๕๖๒ สำหรับข้าราชการและพนักงานราชการ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๓๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนมไปแล้วนั้น ในวันนี้เป็นการฝึกอบรม หลักสูตร “การใช้ Application E-Smart Plus ในการลงทะเบียนและประเมินความเสี่ยงของฟาร์มเลี้ยงสัตว์ จังหวัดนครพนม” ตามตัวชี้วัดระดับความสำเร็จในการพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชา รอบที่ ๑/๒๕๖๒ ฝึกอบรมโดยวิธีการบรรยาย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชุมชนนักปฏิบัติ CoP (Community of Practice)

/ระเบียบวาระที่ ๒...

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่อง พิจารณารับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่อง สืบเนื่องมาจากการประชุมครั้งที่แล้ว

- ไม่มี-

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่อง เพื่อทราบและดำเนินการ

ประธาน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม จัดทำโครงการฝึกอบรมด้านการพัฒนาบุคลากรหลักสูตร “การใช้ Application E-Smart Plus ในการลงทะเบียนและประเมินความเสี่ยงของฟาร์มเลี้ยงสัตว์ จังหวัดนครพนม” เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการลงทะเบียนฟาร์มเลี้ยงสัตว์ การประเมินความเสี่ยง การรายงานโรค สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการในอนาคตต่อไป โดยได้ประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานตามสมรรถนะหลักของกรมปศุสัตว์ ที่ต้องได้รับการพัฒนา สมรรถนะที่ ๑ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะที่ ๓ การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะที่ ๗ การทำงานบนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง โดยนายประกิจ ศรีใสย์ นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยากรในการบรรยาย การฝึกอบรม ในวันนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกท่านจะผ่านการฝึกอบรมทุกคน และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการทำงานและชีวิตประจำวัน ต่อไป

นายประกิจ ศรีใสย์ นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ

- การติดตั้ง Application E-Smart Plus

ติดตั้งได้เฉพาะระบบ android เท่านั้น

๑. เข้า web browser ที่เครื่องท่านมี เช่น chrome หรือ internet explorer หรือ firefox

๒. พิมพ์ esmartsur.net เพื่อเข้าเว็บ esmartsur

๓. กดที่ไอคอน ที่อยู่ด้านล่างซ้ายของเว็บ

๔. กดเข้าระบบ

๕. Username = Province๔๘, Password = ๔๘adm๑n

๖. กดแช่ที่หน้าหลักสักครู่ จะปรากฏ “ดาวน์โหลดโปรแกรม”

๗. กด “ดาวน์โหลดโปรแกรม”

๘. เลือกดาวน์โหลดโปรแกรม ESMART+

๙. ติดตั้งโปรแกรม

พิมพ์ esmartsur.net เพื่อเข้าเว็บระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์

ที่หน้าเว็บ esmartsur.net เลื่อนลงมาด้านล่างซ้าย เพื่อหา E-SmartPlus

(ติดตั้งโปรแกรม และฝึกปฏิบัติ ตามเอกสารแนบ ๑)

- การใช้ Application E-Smart Plus ในการลงทะเบียนและประเมินความเสี่ยงของฟาร์มเลี้ยงสัตว์ จังหวัดนครพนม”

ตามที่กรมปศุสัตว์วางมาตรการเข้มเคลื่อนย้ายสุกร เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกา เพื่อเตรียมพร้อมมาตรการเผชิญเหตุ หากมีการระบาดระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF) หลังจากองค์กรโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ประกาศพบการระบาดในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงได้ร่วมกันพิจารณาถึงแนวทางป้องกันโรคไม่ให้เข้าประเทศและเตรียมรับมือกรณีพบการระบาดของโรคในไทย จึงได้นำระบบ Application E-Smart Plus ซึ่งเป็นระบบวิเคราะห์ความเสี่ยงอัตโนมัติ พร้อมแสดงคำแนะนำเพื่อปรับปรุงฟาร์มให้สามารถป้องกันโรคได้ สามารถประเมินความเสี่ยงของโรคที่สำคัญๆ ได้แก่ ASF, FMD, PRRS, PED, CSF และ Nipah ระบบจะแสดงผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง

/ เป็นคะแนน..

เป็นคะแนน และแบ่งระดับความเสี่ยงเป็น ๕ ระดับ ได้แก่ ต่ำมาก-ต่ำ-กลาง-สูง-สูงมาก สำหรับเจ้าหน้าที่จะได้ใช้แนะนำเกษตรกรในการปรับปรุงฟาร์มด้วย ทำให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

- ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ (esmartsur.net)

(ติดตั้งโปรแกรม และฝึกปฏิบัติ ตามเอกสารแนบ ๒)

โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร เป็นโรคติดเชื้อไวรัสที่ติดต่อร้ายแรงในสัตว์ตระกูลสุกรซึ่งมีหมูป่าเป็นแหล่งรังโรคและมีเห็บอ่อนเป็นพาหะนำโรค ถึงแม้ว่าโรคนี้จะไม่ใช่โรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน แต่ก็ถือว่าเป็นโรคที่สามารถส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรสูง เนื่องจากหากมีการระบาดของโรคนี้ในประเทศแล้วจะกำจัดโรคได้ยาก เพราะในปัจจุบันนี้ยังไม่มีวัคซีนในการป้องกันโรค ในขณะที่เชื้อไวรัสที่ก่อโรคมีความทนทานต่อสิ่งแวดล้อมสูง และสามารถปนเปื้อนอยู่ในผลิตภัณฑ์อาหาร เช่น ไส้กรอก แฮม เนื้อสุกรและซาลามีได้สุกรที่หายป่วยแล้วจะเป็นสามารถแพร่โรคได้ตลอดชีวิตและยิ่งกว่านั้น

โรคนี้เป็นโรคที่มีความความรุนแรงมาก โดยทำให้สุกรที่ติดเชื้อมีอัตราป่วยและตายเกือบ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์

โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรเป็นโรคตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (เพิ่มเติม) พ.ศ. ๒๕๕๘ กรมปศุสัตว์ได้ยกระดับการป้องกันโรคเข้าประเทศ ด้วยคุมเข้มควบคุมเคลื่อนย้ายสุกรและซากสุกรโดยติดตามสถานการณ์โรคในต่างประเทศ ชะลอการนำเข้าสุกรและผลิตภัณฑ์สุกรจากประเทศที่มีการระบาด รวมถึง การตรวจเข้มการลักลอบเคลื่อนย้ายสุกรและซากสุกรในทุกช่องทาง ที่ผ่านมามีการตรวจพบการลักลอบ นำเข้าผลิตภัณฑ์สุกรโดยนักท่องเที่ยวในหลายครั้ง ซึ่งขณะนี้ยืนยันว่ายังไม่มีการระบาดของโรคอหิวาต์ แอฟริกาในสุกรในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากมีการรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรที่สาธารณรัฐประชาชนจีน ในวันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ทำให้ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียได้แก่ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีรวมทั้งประเทศไทย ตรวจพบสารพันธุกรรมของเชื้อ ไวรัสอหิวาต์แอฟริกาในสุกรจากผลิตภัณฑ์สุกรที่นักท่องเที่ยวชาวจีนนำติดตัวเข้าประเทศ แสดงให้เห็นว่าภูมิภาคเอเชียรวมทั้งประเทศไทยมีความเสี่ยงที่เชื้อไวรัสโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรจะเข้าประเทศสูงจากปัจจัยหลายประการ เช่น การเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ค้าขาย การขนส่งสินค้า หรือปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่มีข้อจำกัดชายแดนมีระยะทางยาวมาก รวมถึงอุปสงค์ในความต้องการซากสุกรและผลิตภัณฑ์สุกรบางประเภทซึ่งส่งผลให้มีการลักลอบเคลื่อนย้าย กรมปศุสัตว์ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสุขภาพสัตว์ได้จัดทำแผนเตรียมความพร้อมรับมือโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเทศไทย และผลักดันเป็นวาระแห่งชาติเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเผชิญเหตุหากเกิดการระบาดของโรค โดยได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านสุกรทั้งจากภาคเอกชน ภาครัฐ อาจารย์มหาวิทยาลัย มาร่วมระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อให้เกิดแผนเตรียมความพร้อมรับมือโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเทศไทยซึ่งเป็นแผนที่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง รวมทั้งเป็นแนวทางเวชปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์สัตวแพทย์ที่ปฏิบัติงานในภาคสนามมีแนวทางในการแนะนำเกษตรกรและดำเนินการในแนวทางเดียวกัน

แผนเตรียมความพร้อมรับมือโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเทศไทย

๑.๑ สถานการณ์และสภาพปัญหา

โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African swine fever : ASF) เป็นโรคไวรัสที่ติดต่อร้ายแรงในสุกรที่แพร่กระจายในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ถึงแม้ว่าโรคนี้จะไม่ใช่โรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนแต่ก็ถือว่าเป็นโรคที่สามารถส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรเป็นอย่างมาก เนื่องจากหากมีการระบาดของโรคนี้ในประเทศแล้วจะกำจัดโรคได้ยาก เพราะในปัจจุบันนี้ยังไม่มีวัคซีนในการป้องกันและควบคุมโรค ในขณะที่เชื้อไวรัสที่ก่อโรคมีความทนทานในผลิตภัณฑ์จากสุกรและสิ่งแวดล้อมสูง สุกรที่หายป่วยแล้วจะเป็นพาหะของโรคได้ตลอดชีวิต และยิ่งกว่านั้นโรคนี้เป็นโรคที่มีความความรุนแรงทำให้สุกรที่ติดเชื้อมีการตายเฉียบพลันเกือบ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ การระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรมีการกระจายอย่างต่อเนื่องทั่วโลก ทั้งในทวีปแอฟริกา ยุโรปตะวันออก ประเทศในกลุ่ม Eurasia สหภาพโซเวียตและทวีปเอเชีย ซึ่งในปีพ.ศ. ๒๔๖๔ มีการระบาดเกือบทุกประเทศในทวีปแอฟริกา

/ต่อมาพบการระบาด...

ต่อมาพบการระบาดในทวีปยุโรปและแพร่กระจายต่อไป ประเทศในทวีปอเมริกากลางและใต้โดยมีรายงานในประเทศคิวบา ประเทศบราซิล สาธารณรัฐโดมินิกัน และประเทศเฮติส่วนในสหภาพโซเวียตมีการระบาดก่อน พ.ศ. ๒๕๒๐ และมีการระบาดเข้ามาในทวีปเอเชียที่สาธารณรัฐประชาชนจีน ในที่สุดในปีพ.ศ. ๒๕๖๑- มิ.ย. ๒๕๖๒ พบว่าสถานการณ์การระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรมีความรุนแรงมากขึ้นใน ๒๐ ประเทศ โดยเป็นประเทศในทวีปยุโรป ๑๐ ประเทศ ได้แก่ เบลเยียม สาธารณรัฐเช็ก ฮังการีลัตเวีย มอลโดวา สาธารณรัฐโปแลนด์ โรมาเนีย รัสเซีย ยูเครน บังกาเลีย ประเทศในทวีปแอฟริกามี๔ ประเทศ ได้แก่ ชาด โกตดิวัวร์แอฟริกาใต้สาธารณรัฐแซมเบีย และในทวีปเอเชีย ๖ ประเทศ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประเทศมองโกเลีย ราชอาณาจักรกัมพูชา เขตบริหารพิเศษฮ่องกงและประเทศเกาหลีเหนือ ซึ่งการรายงานครั้งแรกในเอเชีย คือ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่สาธารณรัฐประชาชนจีน แต่สำหรับประเทศไทยยังไม่มีการระบาดของโรคนี้จึงถือว่าโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรเป็นโรคสัตว์แปลกถิ่น ซึ่งต้องมีการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์การระบาดของโรค เพื่อลดความเสียหายต่อเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกร

๑.๒ แนวโน้มความเสี่ยงสำหรับประเทศไทย

ในปีพ.ศ. ๒๕๖๑ สถานการณ์การระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรทั่วโลก มีการกระจายตัวเพิ่มขึ้น และเมื่อมีการระบาดในสาธารณรัฐประชาชนจีน องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติได้วิเคราะห์ว่าภูมิภาคเอเชียรวมทั้งประเทศไทยมีความเสี่ยงที่เชื้อไวรัสโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรจะเข้าประเทศค่อนข้างสูง เนื่องจากปัจจัยหลายประการ เช่น การเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ค้าขาย การขนส่งสินค้า หรือปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่มีข้อจำกัดชายแดนมีระยะทางยาวมาก รวมถึงอุปสงค์ในความต้องการซากสุกรและผลิตภัณฑ์สุกรบางประเภทซึ่งส่งผลให้มีการลักลอบเคลื่อนย้าย โดยจะเห็นได้ว่าที่ผ่านมาประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีรวมทั้งประเทศไทย มีการตรวจพบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรจากผลิตภัณฑ์สุกร เช่น ไส้กรอกที่นักท่องเที่ยวจีนนำติดตัว แสดงให้เห็นว่าความเสี่ยงในการนำเข้าเชื้อไวรัสอหิวาต์แอฟริกาในสุกรมีโอกาสเกิดขึ้นได้

จากผลการประเมินความเสี่ยงในแผนเตรียมความพร้อมรับมือโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเทศไทย จึงให้ความสำคัญในมาตรการป้องกันโรคเข้าประเทศที่สุดเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว โดยมีการเริ่มดำเนินการตั้งแต่ก่อนเผชิญเหตุการระบาดโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเทศไทย

๑.๓ ความสูญเสียหากเผชิญเหตุการระบาดโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร

ความเสียหายทางเศรษฐกิจจากโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับระบบการเลี้ยงและความสำคัญของอุตสาหกรรมสุกรต่อเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ความเสียหายที่สามารถประเมินค่าได้ตามหลักวิชาการจากโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรนั้นเกิดจากการตายของสุกรในฟาร์ม การควบคุมและป้องกันโรค และการสูญเสียความสามารถในการส่งออกสินค้าสุกรสู่ตลาดโลกเป็นหลัก เช่น ประเทศแทนซาเนีย โรคนี้ทำให้สุกรในฟาร์มสุกรรายย่อยมีอัตราการตายคิดเป็น ๘๔ เปอร์เซ็นต์คิดเป็นความเสียหายมูลค่ามากกว่า ๗ หมื่นล้านดอลล่าร์สหรัฐ (ประมาณ ๒.๓ ล้านล้านบาท) ส่วนในการระบาดในประเทศไนจีเรีย ปีพ.ศ. ๒๕๔๔ พบว่าอัตราการตายของสุกรในฟาร์มรายย่อยสูงถึง ๙๑ เปอร์เซ็นต์คิดเป็นความเสียหายกว่า ๙๔๑,๔๙๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ ๓๑ ล้านล้านบาท) สำหรับประเทศเดนมาร์กซึ่งเป็นประเทศปลอดโรคนั้น ได้ดำเนินการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยการสร้างแบบจำลองการแพร่กระจายของโรค พบว่าความสูญเสียหลัก คือ การสูญเสียตลาดการส่งออกซึ่งรวมมูลค่ากว่า ๓๔๙ ล้านยูโร (ประมาณ ๑๓,๐๐๐ ล้านบาท) แต่อย่างไรก็ตาม การประเมินความเสียหายที่แสดงข้างต้นยังไม่ได้กล่าวถึงความเสียหายอื่นๆ ที่ไม่สามารถประเมินค่าได้เช่น ผลกระทบทางจิตใจของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการควบคุมโรค สวัสดิภาพสัตว์รวมถึงสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้น ผลกระทบของการระบาดที่ประเมินได้ในข้างต้น จึงเป็นการประเมินความสูญเสียที่น้อยกว่าความเป็นจริง สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีการเลี้ยงสุกรโดยมีสุกรทั้งหมด จำนวน ๙,๕๐๔,๙๒๑ ตัว และมีเกษตรกร ผู้เลี้ยงสุกร ๑๙๑,๕๔๕ ราย เพื่อการบริโภคภายในประเทศและส่งออกสุกรและผลิตภัณฑ์สุกร กรมปศุสัตว์ได้ทำการประเมินเบื้องต้นว่าหากพบมีการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจแก่ อุตสาหกรรมการผลิตสุกรไทยไม่ต่ำกว่า ๖๓,๑๗๗ ล้านบาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

/- ค่าใช้จ่ายทางตรง...

- ค่าใช้จ่ายทางตรง สำหรับการป้องกันและควบคุมโรค : อย่างน้อยประมาณ ๑๕,๘๗๕ ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นความรับผิดชอบของภาครัฐ เช่น การทำลายสุกรและซากสุกร การตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อยืนยันการติดเชื้อการตั้งจุดตรวจเพื่อควบคุมการแพร่กระจายของโรค การทำลายเชื้อโรค และการประชาสัมพันธ์เป็นต้น

- ค่าใช้จ่ายทางตรง อันเป็นผลกระทบจากการควบคุมโรค : อย่างน้อยประมาณ ๑๙,๖๒๗ ล้านบาท ซึ่งเกิดขึ้น จากหลายสาเหตุ เช่น การสูญเสียสุกร การไม่สามารถส่งสุกรในพื้นที่เกิดโรคระบาดเพื่อจำหน่ายได้การลดลงของรอบการผลิต ต้นทุนคงที่กรณีที่เกษตรกรต้องพักคอกหรือขายสุกรไม่ได้เป็นต้น

- ค่าใช้จ่ายทางอ้อม อันเป็นผลจากการเกิดโรคภายในประเทศ : อย่างน้อย ๒๗,๖๗๔ ล้านบาท จากการถูกระงับการส่งออกสินค้าสุกรและผลิตภัณฑ์สุกรของประเทศไทย การเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์และอุปทานภายในประเทศโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์และวัตถุดิบอาหารสัตว์ รวมถึงกรณีต้องนำเข้าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์สุกรที่เพิ่มขึ้น เพื่อชดเชยการสูญเสียในประเทศและผลกระทบต่อการท่องเที่ยว (เช่น รูปแบบโฮมสเตย์ศึกษาวิถีชีวิตชาวบ้าน เป็นต้น)

สำหรับผลกระทบภายหลังจากโรคสงบแล้ว เช่น ภาวะอุปสงค์ของสุกรสูงในช่วงแรก และอุปทานที่อาจสูงจนเกินความต้องการตามมา เนื่องจากการนำสัตว์เข้าเลี้ยงใหม่พร้อมกันของผู้ประกอบการรายใหญ่ รวมไปถึงการเลิกกิจการของเกษตรกรรายย่อย การแข่งขันทางราคาและความพยายามในการสร้างความเชื่อมั่นเพื่อการกลับเข้าสู่ตลาด

การส่งออกอีกครั้ง เป็นต้น ซึ่งความสูญเสียในส่วนนี้เป็นสิ่งที่ยากต่อการประเมินมูลค่า เนื่องจากมีความละเอียดอ่อนและซับซ้อน แต่จากธรรมชาติของโรคที่มีความรุนแรงสูง และมาตรการควบคุมโรคที่สำคัญ คือ การทำลายสัตว์ในฟาร์มที่เป็นโรค จะส่งผลกระทบด้านความมั่นคงทางอาหาร และวิถีชีวิตของเกษตรกรรายย่อย เนื่องจากเกษตรกรกลุ่มนี้ขาดประสิทธิภาพในการควบคุมและป้องกันโรคภายในฟาร์มตนเอง ดังนั้น ภาครัฐจะต้องมีการเตรียมความพร้อมรับมือโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเทศไทย

๒. แนวคิดและหลักการ

๒.๑ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นแผนหลักในการบริหารจัดการสาธารณภัยของชาติโดยลักษณะแนวคิดการปฏิบัติConcept of Operations ในการบริหาร ใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์ (Single Command) ซึ่งกำหนด ผู้รับผิดชอบเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander) ตามระดับความรุนแรงของสาธารณภัย และมีองค์กรรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ร่วมกับใช้แนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management : DRM) ซึ่งให้ความสำคัญกับมาตรการป้องกันและลดผลกระทบ มาตรการเตรียมความพร้อม และมาตรการฟื้นฟู โดยเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของชุมชนเพื่อให้สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔)

มีแผนพัฒนาระบบการตรวจโรคระบาดและระบบส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน มีการป้องกันโรคระบาดที่เป็นภัยคุกคามของประชาชน โรคระบาดสัตว์และโรคพืช โดยเฝ้าระวัง ตรวจตราการเข้า ออก การขนย้ายสัตว์ผ่านแดนอย่างเข้มงวดการพัฒนาระบบการป้องกันโรคสัตว์ตามแนวชายแดน ร่วมกับการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์อย่างยั่งยืน

๒.๓ ข้อกำหนดด้านสุขภาพสัตว์ (OIE International Animal Health Code)

องค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยสัตว์และความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เพื่อให้ประเทศสมาชิกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงร่วมกันในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคเข้าสู่ประเทศผู้นำเข้าสินค้าสัตว์หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์

๒.๔ ความมั่นคงด้านสุขภาพของโลก (Global Health Security Agenda; GHSA)

ใช้ทักษะเชิงรุกและเชิงรับเพื่อลดความเสี่ยงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพโดยรวมของประชากรที่อาศัยอยู่ทั่วทุกภูมิภาคและเขตแดนระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความมั่นคงจากภัยคุกคามจากโรคติดต่อและโรคติดต่ออุบัติใหม่ โดยใช้หลักสามด้าน คือ การป้องกันและลดโอกาสในการระบาด (Prevent) การตรวจจับภัยคุกคามให้ได้รวดเร็ว (Detect) และการตอบโต้ ภัยคุกคามอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (Response)

/และการตอบโต้...

๕. แผนเตรียมความพร้อมรับมือโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเทศไทย

๕.๑ มิติระยะเวลาในการดำเนินการ แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

- ระยะก่อนเผชิญเหตุการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร

เป็นการดำเนินการในช่วงก่อนเกิดการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ทั้งส่วนที่เป็นโครงสร้างและไม่ใช่โครงสร้าง เพื่อป้องกันและลดความเสียหายหากมีโรคระบาดขึ้น โดยประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบสำคัญ คือ

๑. การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค

๒. การเฝ้าระวังเตือนภัย

๓. การป้องกันโรค

๔. การเตรียมความพร้อมเผชิญเหตุการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร

- ระยะเผชิญเหตุการระบาดโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร การตอบสนองในภาวะฉุกเฉินเมื่อมีการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (Emergency African Swine Fever Response and Management) โดยการจัดการควบคุมโรคให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน บริหารทรัพยากร และภารกิจความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเผชิญเหตุการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ลดความสูญเสียจากการแพร่กระจายของโรคที่จะมีต่อทรัพย์สินของเกษตรกร ตลอดจนบริหารทรัพยากร สภาพแวดล้อมและสังคมของประเทศ ให้มีผลกระทบน้อยที่สุด

- ระยะหลังเผชิญเหตุการระบาดโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ภายหลังจากที่ภาวะฉุกเฉินจากการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรได้ผ่านพ้นไปแล้ว การฟื้นฟู (Recovery) เป็นการดำเนินการเพื่อปรับสภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกรและผู้ที่ได้รับผลกระทบให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) ลดปัญหาการเกิดโรคอุบัติซ้ำ ตามความเหมาะสม โดยการนำปัจจัยในการลดความเสี่ยงจากการเกิดโรคมาใช้ในการฟื้นฟู

๕.๒ มาตรการตามแผนเตรียมความพร้อมรับมือโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเทศไทย มี ๘ ด้าน ดังนี้

๑. การบริหารจัดการและขับเคลื่อน

๒. การป้องกันโรคเข้าประเทศเชิงบูรณาการ

๓. การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันโรคของฟาร์ม

๔. การเพิ่มประสิทธิภาพในการเฝ้าระวังโรค

๕. การพัฒนาการตรวจวินิจฉัยและสร้างเครือข่ายทางห้องปฏิบัติการ

๖. การพัฒนาการควบคุมโรค

๗. การเพิ่มศักยภาพในการสื่อสารความเสี่ยง

๘. การจัดการฟื้นฟูเกษตรกร

องค์ความรู้โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร

โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African swine fever : ASF) เป็นโรคไวรัสที่ติดต่อร้ายแรงในสุกรที่แพร่กระจายในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ถึงแม้ว่าโรคนี้จะไม่ใช่โรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนแต่ก็ถือว่าเป็นโรคที่สามารถส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรเป็นอย่างมาก เนื่องจากหากมีการระบาดของโรคนี้ในประเทศแล้วจะกำจัดโรคได้ยาก เพราะในปัจจุบันนี้ยังไม่มีวัคซีนในการป้องกันและควบคุมโรคในขณะที่เชื้อไวรัสที่ก่อโรคมีความทนทานต่อสิ่งแวดล้อมสูง สุกรที่หายป่วยแล้วจะเป็นพาหะของโรคได้ตลอดชีวิตและยิ่งกว่านั้นโรคนี้เป็นโรคที่มีความความรุนแรง ทำให้สุกรที่ติดเชื้อมีการตายเฉียบพลันเกือบ ๑๐๐ %

เกิดจากเชื้อ

เกิดจากเชื้อไวรัสอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever Virus:ASFV) ซึ่งเป็น double–stranded DNA ที่มีเปลือกหุ้ม อยู่ใน family Asfarviridae เชื้อไวรัสชนิดนี้พบ ๒๕ จีโนไทป์และมีหลายกลุ่มย่อย

/สัตว์ที่มีความไวต่อโรค..

สัตว์ที่มีความไวต่อโรค

สุกร family (Suidae) ทุกชนิด โดยสุกรบ้านมีความไวต่อโรค ในขณะที่หมูป่าเป็นแหล่งรังโรค

พื้นที่การระบาดของโรค

โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรเริ่มพบการระบาดทวีปแอฟริกา โดยในปีพ.ศ. ๒๔๖๔ มีรายงานการกระจายของโรคเกือบทุกประเทศในแอฟริกาใต้และแอฟริกาตะวันออกและต่อมา พ.ศ. ๒๕๐๐ พบการระบาดในทวีปยุโรปซึ่งเริ่มจากประเทศโปรตุเกสและแพร่กระจายไปหลายประเทศ ได้แก่ ประเทศฝรั่งเศส ประเทศอิตาลี ประเทศมอลตา ประเทศเบลเยียมและประเทศเนเธอร์แลนด์สำหรับประเทศในทวีปอเมริกากลางและใต้มีรายงานในประเทศคิวบา พ.ศ. ๒๕๒๐ ต่อมา มีการกระจายไปประเทศบราซิล สาธารณรัฐโดมินิกันและประเทศเฮติส่วนในสหภาพโซเวียตมีการระบาดก่อน พ.ศ. ๒๕๒๐ และการระบาดของโรคนี้ได้มีการกระจายอย่างต่อเนื่องในทวีปแอฟริกา ยุโรปตะวันออก ประเทศในกลุ่ม Eurasia ในปีพ.ศ. ๒๕๖๑– ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ พบสถานการณ์การระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรอย่างต่อเนื่อง ใน ๒๐ ประเทศ โดยเป็นประเทศในทวีปยุโรปมี๑๐ ประเทศ ได้แก่ เบลเยียม สาธารณรัฐเช็ก ฮังการีลัตเวีย มอลโดวา สาธารณรัฐโปแลนด์โรมาเนีย รัสเซีย ยูเครน ประเทศในทวีปแอฟริกามี๔ ประเทศ ได้แก่ ชาด โกตดิวัวร์แอฟริกาใต้ สาธารณรัฐแซมเบียและประเทศในเอเชีย มี๖ ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม ประเทศมองโกเลีย ราชอาณาจักรกัมพูชา เขตบริหารพิเศษฮ่องกงและประเทศเกาหลีเหนือ

- ชุมชนนักปฏิบัติ (CoP) แลกเปลี่ยนความรู้ และฝึกปฏิบัติ

ประธาน การฝึกอบรม ในวันนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทุกท่านจะผ่านการฝึกอบรมทุกคน และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการทำงานและชีวิตประจำวัน ต่อไป ขอขอบคุณ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือจนสิ้นสุดการฝึกอบรม มีท่านใดจะเสนอต่อที่ประชุมหรือไม่ถ้าไม่มีขอปิดการประชุม

<u>ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)</u>

-ไม่มี-

ปิดประชุม เวลา ๑๗.๐๐ น.

(ลงชื่อ) .....

(นางสาวชวลิดา มุกดาสนิท)

เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์

ผู้จดบันทึกการประชุม

(ลงชื่อ) .....

(นายชัยวัฒน์ อุคำพันธ์)

หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม